

MEMORIA FINAL 2007

(1er, 2on i 3er QUADRIMESTRES 2007)

Programa Sanitari ADS Boví

Menorca

www.adsmenorca.org
www.formatgesdemenorca.org

Autors:

Vist-i-plau del Sr. President:

Antoni Nicolàs Gràcia. Veterinari Col. 570

Sebastià Taltavull Bosch
President ADS Boví Menorca

Marian Huguet Sintes. Veterinària Col. 569
Joan Vinent Sintes. Veterinari Col. 572
Agustí Mercadal López. Veterinari Col. 699
Toni Morcillo Quevedo. Veterinari Col. 701

Es Mercadal, a 13 de gener de 2008

INDEX

- 1- Introducció.
- 2- Descripció dels objectius.
  - 2.1- Enquesta d' explotació.
  - 2.2- Programa sanitari.
    - 2.2.1- Campanya de sanejament ramader oficial.
    - 2.2.2- Campanya de control de parasitosi.
      - 2.2.2.1- Campanya de control de parasitosi externa.
      - 2.2.2.2- Campanya de control de parasitosi interna.
    - 2.2.3- Campanya de Llengua Blava.
    - 2.2.4- Programa de lluita contra la mamitis subclínica.
    - 2.2.5- Campanya de control d'IBR, BVD i altres malalties infeccioses.
    - 2.2.6- Campanya de vacunació d'enterotoxèmia.
    - 2.2.7- Encefalopatíes Espongiformes Transmissibles.
    - 2.2.8- Control d'identificació i llibres de registre.
  - 2.3- Altres actuacions.
    - 2.3.1- Servei de recepció.
    - 2.3.2- Fira ramadera.
    - 2.3.3- Actuacions específiques.
    - 2.3.4- Websites.
    - 2.3.5- Gestió de Residus Zoosanitaris.
- 3- Incidències sanitàries.
- 4- Conclusions.
- 5- Annexes.
  - Annex I: Formulari d'enquesta.
  - Annex II: Detall d'explotacions i campanyes realitzades. (Veure CD)
  - Annex III: Campanya de sanejament ramader. Explotacions i censos.
  - Annex IV: Analítiques i informes. (Veure CD-Rom)
  - Annex V: Formularis d'actuacions. (Veure CD-Rom)

1- INTRODUCCIÓ.

Enguany, seguint la línia del 2006 i gràcies a l'experiència adquirida els anys anteriors, s'han portat a terme, a més de les campanyes descrites en el Programa Sanitari, altres actuacions incloses en el Programa Zootècnic que, sense cap dubte, beneficien al sector ramader boví de Menorca.

L'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 16 de març per la qual es complementen l'Ordre del conseller d'Agricultura i Pesca de 26 de maig de 1992, per la qual es regulen les agrupacions de defensa sanitària de les diverses espècies ramaderes a les Illes Balears, i l'Ordre de 3 de juliol de 2001 que la va modificar, així com, la Resolució de la presidenta del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA), de 26 de març de 2007, per la qual es convoquen subvencions a les Agrupacions de Defensa Sanitària ramaderes per al desenvolupament dels programes sanitaris per a l'any 2007 ens han obligat, en gran mesura, a determinar canvis importants en la gestió, execució i justificació de totes les campanyes integrades dins del Programa Sanitari.

Tot i que els canvis normatius del 2007 han dificultat considerablement la gestió i execució d'algunes campanyes i han ocasionat una gran despesa de recursos humans en la creació de memòries i justificacions, els Serveis veterinaris de l'ADS Boví Menorca han optat, tot i que ja es varen presentar la memòria descriptiva i justificacions del 1er i 2on quadrimestres, per la redacció d'aquesta memòria anual amb la finalitat d'englobar la totalitat de les dades del conjunt del Programa Sanitari, a fi efecte de poder demostrar amb claredat i transparència, les actuacions desenvolupades durant el 2007, així com, les despeses generades en el desenvolupament de la totalitat del Programa Sanitari. Precisament fent referència a la justificació de la despesa, en el punt 5, es destaquen dos criteris de justificació diferents amb la finalitat de subsanar les deficiències de les normatives abans esmentades.

Cal destacar que la present memòria descriu les campanyes englobades dins del Programa Sanitari realitzades durant tot el 2007. Les campanyes del Programa Zootècnic no son objecte d'aquesta memòria, excepte la campanya de gestió de Residus Zoosanitaris, per considerar el seu elevat interès i importància, tot i que la justificació de la despesa i la descripció detallada s'especificarà en una memòria específica.

Per altre banda, seguint els criteris dels exercicis anteriors, s'ha cercat que els productes farmacològics complissin com a mínim dos requisits imprescindibles: efectivitat per una banda i preus econòmics per l'altre. Tot i que aquestes premisses ja es van acomplir el darrer any, les diferències més destacables són les negociacions amb els preus i els serveis. Aquestes, han estat a càrrec de l'ADS en la seva totalitat i les compres s'han realitzat a través de la cooperativa agrícola de Sant Guillem y Sta. Escolàstica a Ciutadella i UCAME (Unió de Cooperatives Agràries de Menorca) a Mercadal. La compra de tots els productes zoosanitaris per part de l'ADS a les cooperatives no ha suposat cap cost addicional. Només el fet de realitzar compres conjuntes (economies d'escala) ja redueix substancialment el cost dels productes i els costos en matèria de transport. Aquest sistema s'ha traduït en la millora de l'efectivitat en la gestió de les compres i l'abaratiment dels productes.

Un altre aspecte important en el funcionament de l'ADS a estat en el sistema de gestió. Per poder millorar l'eficàcia i l'abaratiment dels costos de les nombroses tasques que desenvolupa l'ADS, tal i com vàrem fer l'any passat, s'ha optat per integrar les tasques tècniques, administratives i de gestió per una banda i en l'especialització dels Serveis Veterinaris de camp, per l'altre.

Amb la finalitat de donar un bon servei, les feines que s'han desenvolupat en els llocs com: la campanya de sanejament, supervisió de censos i identificacions, supervisió de llibres d'explotació i medicaments, recollida de mostres de les diverses campanyes i estudis, recollida d'informació per a problemes específics d'explotacions, assessorament d'instal·lacions, pautes de maneig, solucions de problemes clínics que afecten a un conjunt d'animals de la cabanya de l'explotació, etc. s'han destacat a tres veterinaris per a poder cobrir aquesta gran demanda. Per a les tasques de gestió com: negociació amb els diferents laboratoris per a la millora de preus i serveis, redacció de memòries, redacció i gestió d'estudis i campanyes, supervisió dels aspectes comptables i fiscals derivats de les campanyes sanitàries i funcionament de l'ADS, cerca de convenis amb institucions i empreses privades per a desenvolupar noves campanyes, propostes a administracions públiques per a la cerca de solucions a diferents problemes com, per exemple, convalidacions de software o propostes en gestió de residus, organització i solució conjunta amb els veterinaris de "camp" de les consultes generades pèls socis respecte a problemes sanitaris, de maneig i de millores qualitatives i quantitatives de les produccions, gestió dels Websites, etc. s'ha destacat a un veterinari. Per a

la realització de feines comptables i administratives que òbviament s'en deriven del funcionament de qualsevol entitat, s'ha destacat al Veterinari responsable en les tasques de gestió abans descrites, amb l'auxili d'un Veterinari de camp en moments determinats. Durant tot l'exercici no s'ha comptat amb cap administratiu o auxiliar administratiu per motius pressupostaris.

Sense cap dubte, aquest engranatge entre les feines de gestió i de camp s'ha traduït en una excel·lent eina per a millorar encara més l'efectivitat de les nostres tasques. Ja no només realitzem totes les campanyes del Programa Sanitari a hora i en benefici de tots i cada un dels socis, sinó que a més, hem pogut desenvolupar un Programa Zootècnic annex duplicant el nombre d'estudis i projectes que desemboquen lògicament, a millorar l'estat sanitari de la cabanya bovina menorquina amb totes les conseqüències positives que això implica.

Tal i com es descriu en el Programa Sanitari del 2007 de l'ADS Boví de Menorca les actuacions realitzades han estat executades segons un rigorós ordre de prioritat.

En el proper punt es detallen totes aquelles actuacions realitzades tal i com s'especifica en la memòria del Programa Sanitari i totes aquelles actuacions no considerades en el mateix donada la demora en la publicació de les normatives abans esmentades.

2- DESCRIPCIO DELS OBJECTIUS.

En aquest punt farem referència a totes aquelles tasques realitzades per part dels serveis veterinaris de l'ADS.

2.1- ENQUESTA D'EXPLORACIO.

Com a primer contacte amb cada una de les explotacions i seguint la línia dels darrers anys s'ha realitzat una visita a tots aquells ramaders associats de nou per tal de recollir tota la informació possible sobre la finca, els animals, el tipus de ramaderia que es realitza, el maneig que es fa, la problemàtica amb què es troben, etc. Per tal de recollir tota aquesta informació de la forma més ordenada i estàndard possible, vam

confeccionar un model d'enquesta¹ amb els punts més importants a tractar en cada finca. Aquests son els següents:

- ✓ Dades generals de l'explotació: dades personals, tipus de bestiar i caps concrets, sistema d'explotació, tipus d'instal·lacions, etc.
- ✓ Tractaments anuals que es realitzen: desparasitació interna i/o externa, secat, vacunacions, sanejament...
- ✓ Dades reproductives: tipus de cobrició i resultats, avortaments, repeticions,...
- ✓ Maneig dels vedells: problemes amb els lactants (diarrees...)
- ✓ Nutrició: dades generals
- ✓ Dades del control lleter: RCS, bacteriologia, urea,...
- ✓ Dades d'opinió: per donar opció al ramader a exposar suggeriments o propostes per a l'ADS.

Les dades recollides en aquesta enquesta són una eina molt important a la hora de fer la nostra tasca i ens orienten de quina és la problemàtica tant general com concreta dels associats. En funció dels problemes, l'ADS pot decidir incidir més en uns temes que en altres.

En l'actualitat a totes aquelles explotacions que decideixen associar-se a l'ADS se'ls hi realitza aquesta enquesta per a valorar el seus problemes i mancances pocs dies després d'ingressar com a socis.

Les finques on es va realitzar l'enquesta i primera visita són les següents:

- 1- Algendaret Nou (032-IB-0040)
- 2- Son Alzina (015-IB-0119)
- 3- Binijamó (002-IB-0058)
- 4- Alfurí de Baix (015-IB-0057)

---

¹ Veure annex núm. I

5- Sant Joan Gran (015-IB-0115)

6- Son Catlar (15-IB-0133)

En el punt 4 d'aquesta memòria es contempen els censos actualitzats a data de desembre on es detallen també les explotacions donades d'alta en els tres quadrimestres de l'any.

2.2- PROGRAMA SANITARI.

Gràcies a la previsió a l'hora de realitzar el programa, enguany també s'han desenvolupat els diferents tipus d'actuacions en funció del tipus de produccions. Ja vam fer referència en la memòria que hi ha dos grups d'explotacions, la majoritària que es caracteritza per una producció lletera/formatgera i l'explotació productora de carn.

Com veurem mes endavant algunes de les actuacions son comuns als dos grups encara que, en ocasions, la recomanació per part dels serveis veterinaris en quan a l'ús de teràpies profilàctiques puguin ésser diferents.

2.2.1- CAMPANYA DE SANEJAMENT RAMADER OFICIAL.

Les campanyes de sanejament ramader formen part dels programes nacionals d'eradicació d'enfermetats dels animals que són d'obligat compliment a tot l'Estat.

En el cas del bestiar boví, les malalties sotmeses a control són: Brucelosi, Tuberculosi, Leucosi i Perineumònia.

Les campanyes de sanejament tenen caràcter anual i permeten l'obtenció de la qualificació sanitària de les explotacions ramaderes.

Durant el 2007, de la mateixa manera que es va començar al 2005, l'analítica de Brucelosi, Peripneumònia i Leucosi la va realitzar IBABSA mitjançant la recollida de llet de tanc. Només per aquelles finques no productores de llet s'ha procedit a la recollida de mostres de sang per a la seva posterior anàlisi.

En quan a Tuberculosi el procediment ha sigut el mateix emprat en les darreres campanyes amb la intradermotuberculinització de tots els animals bovins majors de 6 setmanes.

Des de el mes de gener del present any, els veterinaris de l'ADS han realitzat el sanejament de les explotacions associades. La primera tasca fou la de crear un llistat amb les dates de l'últim sanejament realitzat a cadascuna de les explotacions. D'aquesta forma obtinguérem una relació mensual d' explotacions per sanejar amb una data límit de 12 mesos des de l'últim sanejament.

Des de l'inici de les campanyes de sanejament aquestes s'han realitzat segons la previsió feta al començament sense que cap de les explotacions perdés la qualificació sanitària.

Actualment, el sanejament per a cada explotació es ve realitzant normalment als onze mesos aproximadament des de l'última actuació i fins a mitjans de desembre ja han estat sotmeses a la campanya la totalitat de les explotacions associades a l'ADS Boví de Menorca. Val a dir que durant aquest mes de desembre ja s'està procedint al sanejament de les explotacions a qui els expira el plaç d'actuació al gener del 2008.

En quant a caps de bestiar s'ha procedit a analitzar 12.798 enfront a tuberculosi i s'han recollit 350 mostres de sang. En l'annex III es mostra la relació de finques sotmeses a sanejament, així com, les dates d'actuació i el nombre de caps per explotació sanejats.²

Cal destacar l' importància que té, a tots els efectes, que cadascuna de les explotacions, de forma individual, puguin aconseguir i mantenir el *status* sanitari d'oficialment indemnes de les quatre enfermetats abans mencionades. En el 2007 de totes les finques intradermotuberculinitzades, no es va produir cap incidència. Per altre banda en quant a Brucelosi, Peripneumònia i Leucosi Bovines en cap de les finques va aparèixer cap resultat positiu segons les informacions facilitades per la Delegació d'IBABSA a Menorca. Tot i que en una finca es varen analitzar

---

² Els dígit que apareixen posteriorment al signe + representen els animal on s'ha realitzat la presa de mostres per a l'anàlisi de Brucelosi, Peripneumònia i Leucòsi Enzoòtica Bovina.

mostres de sang per a Brucelosi donada la positivitat d'una mostra de llet de tanc, els resultats obtinguts de tots els animals de la finca varen ser negatius.

Per altre costat, les campanyes de sanejament ramader ens permeten actualitzar el cens real de les explotacions, en elles queda constància escrita de tots els animals presents i són, per tant, una bona font d'informació a l'hora de verificar el nombre i la identificació dels animals de cada explotació.

Com a novetat durant el 2007 i aprofitant la campanya de sanejament, en algunes finques s'ha procedit a la realització dels preceptius controls identificatius i subsanació de defectes, al control dels llibres de medicaments i d'explotació i a la subsanació de totes les deficiències amb absoluta rigorositat i s'ha procedit a la complimentació dels formularis d'actuacions. A la resta de finques s'ha realitzat la mateixa actuació però sense aprofitar la visita de la campanya de sanejament per motius purament operatius. Tota aquesta informació recollida consta en els seus corresponents formularis, els quals, poden consultar-se en l'annex V.

2.2.2- CAMPANYA DE CONTROL DE PARASITOSI.

Menorca es caracteritza per tenir, a més d'una notable cabanya bovina, un sistema d'explotació normalment extensiu o semiextensiu. Això significa que el bestiar realitza pastoreig i que per tant, roman moltes hores en contacte amb les pastures. Aquests sistemes productius escollits per els ramaders de l'illa augmenten de forma considerable l'exposició del bestiar a tot tipus de paràsits i els seus vectors de transmissió.

Les condicions que faciliten el tancament dels cicles parasitaris, la resistència de paràsits i larves, l'estat immunitari dels animals i la càrrega ramadera són factors que intervenen en la presentació de les malalties parasitàries.

És per això que un punt molt important dels programes de lluita i prevenció en el bestiar boví és la desparasitació, donat que, com a veterinaris de l'ADS Boví de Menorca, la nostra tasca es

fonamenta en vetllar pèl manteniment de la salut animal, com a factor ineludible d'una producció animal rentable i com a mitjà per evitar riscos a la salut humana, per les seves relacions amb els animals o pel consum de productes alimentaris. Al mateix temps també hem de contribuir al benestar dels animals per tal d'evitar-los sofriments i molèsties com a conseqüència de les infestacions parasitàries i d'altres patologies.

Per tal de conèixer l'estat actual dels animals de les explotacions que formen part de l'ADS s'han dut a terme una sèrie d'actuacions:

- A través de l'enquesta d'explotació realitzada en els darrers anys es va obtenir informació tant de la realització o no de desparasitacions (internes o externes), així com també dels productes utilitzats i de les aplicacions fetes per part de cadascuna de les explotacions i, de forma indirecta, hem pogut conèixer la incidència de certes malalties parasitàries.
- Amb les actuacions dutes a terme pels veterinaris de l'ADS a diverses explotacions (sanejament, etc.) també s'ha tingut un contacte directe amb els animals de manera que hem pogut obtenir una informació molt valuosa de la presència de paràsits, principalment a nivell extern, així com també treure algunes conclusions sobre possibles parasitacions internes reflectides en l'estat físic dels animals.
- Durant el primer semestre del 2006 es va poder elaborar la memòria final de l'estudi "*Estudi de la incidència parasitària en el bestiar Boví i control de la diarrea del vedell a l'Illa de Menorca*" gràcies a l'ajut del Grup d'Acció Local Leader + Illa de Menorca. En aquesta memòria es fa una descripció acurada de les actuacions realitzades al llarg de 2 anys, així com dels seus resultats i conclusions.

Per tots aquests motius i gràcies als resultats d'aquest estudi les campanyes antiparasitàries del 2007 s'han desenvolupat de la forma que descriurem en els propers punts.

Un altre aspecte que cal destacar de la campanya de desparasitació externa i interna, fet constatat pèls serveis veterinaris de l'ADS, és l'existència d'una petita part de ramaders que no han realitzat cap d'aquestes campanyes durant el 2007. Donada la obligatorietat d'aquestes, tal i com especifiquen els estatuts de l'associació, durant el segon quadrimestre per acord de la junta gestora i a petició dels Serveis Veterinaris de l'ADS, aquestes explotacions varen ser donades de baixa. Aquest fet juntament amb les altes esmentades anteriorment, son els motius principals de la diferència entre els censos apuntats en la memòria del Programa Sanitari inicial i aquesta memòria final.

2.2.2.1- CAMPANYA DE CONTROL DE PARASITOSI EXTERNA.

La parasitació externa fa referència a la colonització en els animals d'alguns artròpodes i insectes com: paparres, àcars productors de les sarnes, mosques, etc. provocant diferents tipus de lesions a diferents òrgans i sistemes.

A Menorca ens trobem amb dues malalties parasitàries de gran rellevància. Per una part la *Piroplasmosi* que, encara que es tracta d'una parasitosis de localització principalment hemàtica, es transmet per la picada d'algunes espècies de paparra. La Piroplasmosi té caràcter endèmic a la nostra illa i es manifesta en una elevada incidència. Actualment els nostres Serveis veterinaris estan treballant en un estudi per a identificar la incidència de les distintes espècies de Piroplasmosi (Babesiosi, Theileriosi, etc.) tan patògenes com apatògenes realitzat gràcies a un conveni de col·laboració assolit entre l'ADS Boví Menorca i el Centre de Recerca en Sanitat Animal (CReSA), organisme dependent de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Els problemes tècnics derivats de la sofisticació de les tècniques que s'estan utilitzant han demorat l'obtenció dels seus resultats. No obstant, estímem que a principis del 2008 podrem obtenir els resultats finals, els quals seran publicats oportunament.

L'altra parasitosi que afecta al bestiar boví de l'illa és la *Hipodermosi*, transmesa per mosques i que té repercussions importants a nivell econòmic i de benestar animal.

Per tot lo exposat anteriorment tot i que la Resolució de la presidenta del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA), de 26 de març de 2007, per la qual es convoquen subvencions a les Agrupacions de Defensa Sanitària ramaderes per al desenvolupament dels programes sanitaris per a l'any 2007, incomprensiblement, no contempla en els seus barems la campanya de desparasitació externa, aquesta s'ha realitzat de forma similar a com vàrem realitzar-la l'any anterior utilitzant la combinació de Deltametrina i Clorfenvinfos com a base farmacològica.

Els productes que L'ADS ha posat a disposició dels associats són substàncies d'aplicació per via tòpica on la seva aplicació es realitza primordialment durant els mesos de primavera i estiu donat que és el període de l'any on aquests paràsits es troben en major quantitat.

Els principis actius i indicacions d'aquests productes són els següents:

- ***Deltametrina 7.50 mg.*** Per a la prevenció i tractament de les infestacions per ectoparàsits (mosques, insectes voladors, paparres i pois).
- ***Clorfenvinfos 200mg.*** Per el control de paparres, pois, mosques i altres ectoparàsits del bestiar.

Com a conseqüència de la amenaça de la malaltia de la Llengua Blava a l'illa de Menorca, enguany, com en les darreres campanyes, s'ha fet una especial insistència en aquesta campanya.

En l'annex II es resumeix el nombre de finques participants i el nombre de caps tractats. També en l'annex V es poden consultar els formularis d'actuacions on s'especifiquen les campanyes realitzades a cada explotació.

El període d'execució es va iniciar al mes de març i va terminar a mitjans d'octubre aproximadament, no obstant, el període de màxima aplicació dels productes es van produir a principis de la primavera fins a mitjans d'estiu.

2.2.2.2- CAMPANYA DE CONTROL DE PARASITOSI INTERNA.

Les malalties parasitàries provocades per paràsits interns tenen gran importància a les explotacions lleteres donades les pèrdues de producció que originen. Per una banda, els animals més joves veuen compromès el seu creixement i per l'altra, la producció lletera de les vaques pot disminuir respecte a altres animals sans.

Els paràsits interns els podem agrupar en dos grans grups des de el punt de vista pràctic:

- *Macroscòpics: Nematodes, Trematodes i Cestodes.* De localització pulmonar i gastrointestinal.
- *Microscòpics: Protozous i Coccidis.* Per la seva mida no són susceptibles de ser detectats a simple vista.

No obstant, en "*l'estudi de la incidència parasitària en el bestiar boví i control de la diarrea del vedell a l'Illa de Menorca*" integrat en l'annex núm. V de la memòria del 1er semestre del 2006 es pot veure amb més detall totes les dades.³

Abans de la creació de l'ADS, la desparasitació interna duta a terme a bona part de les explotacions de Menorca⁴, consistia en l'aplicació d'una dosi anual a l'estiu amb productes d'aplicació parenteral que no podien aplicar-se durant el

---

³ També pot consultar-se i descarregar-se en PDF en el Web www.adsmenorca.com

⁴ Cal assenyalar que a un alt percentatge d' explotacions no es realitzava aquest tipus de desparasitació del bestiar boví abans de constituir l'ADS i l'any 2003-04 el percentatge de finques que van desparasitar va augmentat notablement, esperant arribar al 100% durant el 2008.

període de lactació per problemes de residus a la llet. Això va repercutir negativament a la nostra cabanya donat que un grup important d'animals a cada explotació restaven sense tractar.

Per garantir que tots els animals de les explotacions associades es sotmeten a la desparasitació i tenint en compte els bons resultats assolits en les darreres campanyes, així com, els resultats de l'estudi esmentat anteriorment, l'ADS ha seleccionat una sèrie d'antiparasitaris interns amb diferents pautes i tipus d'aplicació. Els principis actius i indicacions d'aquests productes són els següents:

- ***Ivermectina***. Pel tractament i control de verms rodons gastrointestinals i pulmonars, barbs (hipodermosi), pois, àcars productors de les sarnes i altres. D'aplicació parenteral només per animals que no estiguin en lactació.
- ***Ivermectina / Clorsulon***. Antiparasitari amb la mateixa activitat que l'anterior i també davant les distomatosis produïdes per *Fasciola hepatica i gigantea*. Aquest producte està destinat a aquelles explotacions ubicades a zones humides de l'Illa. (Veure mapa d'annex núm.V de la memòria del 1er semestre del 2006)
- ***Levamisol / Triclabendazol***. Antiparasitaris amb espectre d'actuació contra formes madures i immadures de diversos nemàtodes (Levamisol) i formes madures i fases larvàries de *Fasciola sp.* (triclabendazol)
- ***Eprinomectina***. Antiparasitari amb la mateixa activitat que el primer, però amb aplicació externa ("pour-on") i amb zero dies de supressió en llet. Les característiques d'aquest producte fan que es pugui utilitzar durant el període de lactació assegurant d'aquesta manera que tot els bovins d'una mateixa explotació es sotmeten a la desparasitació.

Aquesta campanya es va iniciar a principis de maig i va finalitzar a finals d'octubre. La primera desparasitació (primavera) va ser de caràcter voluntari tot i que es va recomanar per part dels Serveis Veterinaris de l'ADS. La segona aplicació (tardor) va ser de caràcter obligatori donada la seva importància en la lluita enfront el cicle biològic de la Hipodermosi.

2.2.3- CAMPANYA DE LLENGUA BLAVA

Com ja vam especificar en la memòria del Programa Sanitari del 2007 la participació dels serveis veterinaris de l'ADS ha estat a un nivell.

Bàsicament, s'ha procedit a participar activament en el *Programa Nacional de Control de Llengua Blava* en l'extracció de mostres de sang de tots aquells animals presents en les finques que han actuat com a finques sentinelles. La recollecció de les mostres s'ha realitzat un cop al mes des de gener fins a abril. A partir de l'abril es va realitzar dos cops al mes. L'enviament i anàlisi de les mostres es va realitzar a través de l'IBABSA.

Sense cap dubte, aquesta campanya ha estat possible i podem valorar-la molt positivament gràcies a la col·laboració dels ramaders titulars de les finques sentinelles, així com els tècnics que en major o menor mesura han treballat en les diferents parts.

2.2.4- PROGRAMA DE CONTROL DE MAMITIS SUBCLINIQUES.

Amb la finalitat de proporcionar tota la informació de la forma més homogènia i resumida possible ens centrarem directament en totes les actuacions realitzades. No obstant, tot i que l'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 16 de març de 2007 contempla en el contingut mínim del programa sanitari en el punt 2 apartat E de l'Annex el Programa de lluita contra la mamitis subclínica, en la Resolució de la presidenta del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA), de 26 de març

de 2007, per la qual es convoquen subvencions a les Agrupacions de Defensa Sanitària ramaderes per al desenvolupament dels programes sanitaris per a l'any 2007 en el mòdul D, de l'article cinquè, no es contempla cap ajut econòmic per a poder realitzar cap programa de lluita enfront les mamitis subclíniques. Malgrat això, el nostre equip tècnic a procedit a realitzar les següents actuacions:

- Anàlisis microbiològics de la llet "9+1": es va realitzar a totes aquelles finques que així ho van sol·licitar i va consistir en analitzar les 9 vaques més sospitoses de donar problemes de qualitat làctia o mamitis subclínica (elegides en base a una sèrie de paràmetres coneguts), més una mostra obtinguda de la mescla de la llet de totes les vaques de l'explotació (llet de tanc). Aquesta estratègia analítica actua com una mena de detector per a poder indagar si hi ha o no determinats bacteris indesitjables per a la qualitat de la llet i, en el cas de que hi siguin presents, quina magnitud representen. Pel que fa a aquests bacteris, s'ha de fer una petita classificació en quant a la seva importància. Diferenciarem entre si hi ha presència o no de *Streptococcus agalactiae* i *Staphilococcus aureus* per la importància que tenen. Mentre que la presència o no d'altres bacteris (com poden ser *Str. disgalactiae*, *Str. Uberis*, *Enterococcus spp*, *colibacils spp*, *Staphilococcus coagulassa negatius*, etc.), l'englobarem dins la qualificació de bacteris secundaris.

Per enguany, tot i que la previsió que vàrem fer en la memòria del Programa Sanitari del 2007 de participació en aquesta part de la campanya va ser del 40%, la participació real ha estat pràcticament del 25%. Des de el mes d'abril fins a mitjans de setembre s'han realitzat 42 analítiques i els seus corresponents informes on es recomana una sèrie de mesures correctores, tan generals com específiques, en base als resultats, així com, les estratègies terapèutiques, profilàctiques i de maneig a seguir. (Veure annex IV en CD-Rom)⁵

Per millorar la interpretació dels resultats de la feina feta en aquest programa, els Serveis veterinaris de l'ADS hem elaborat una anàlisi estadístic en el que valorem tant les dades obtingudes durant

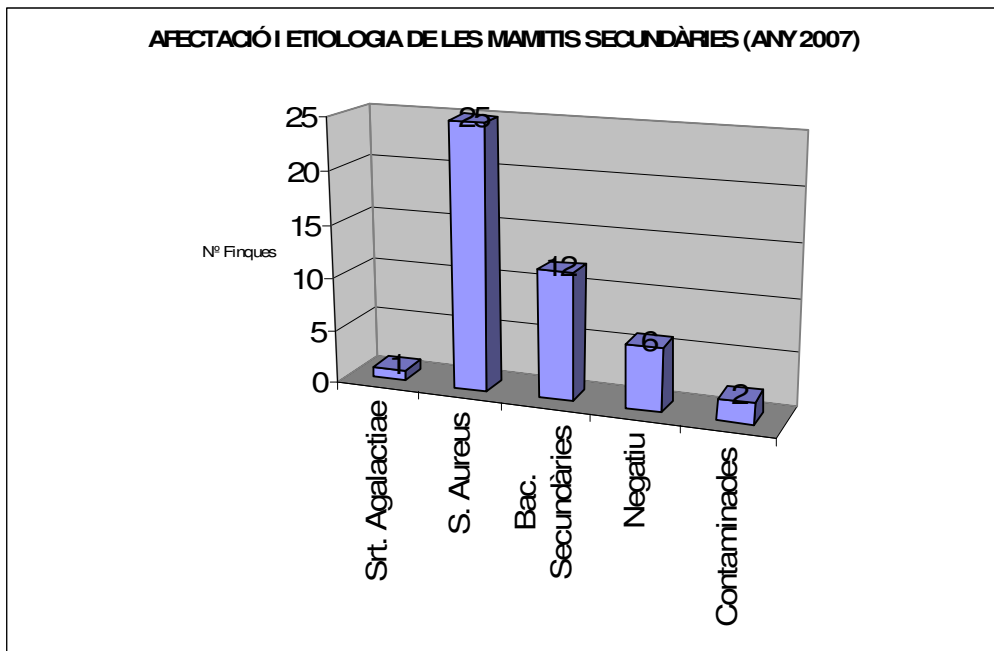
---

⁵ Per motius mediambientals i amb la finalitat d'estalviar paper imprès totes les analítiques i informes es mostren en arxius digitals dins de la carpeta Annex IV del CD.

el 2007 com les dels dos anys anteriors. D'aquesta manera, també podem apreciar l'evolució d'aquestes afeccions al llarg dels darrers anys.

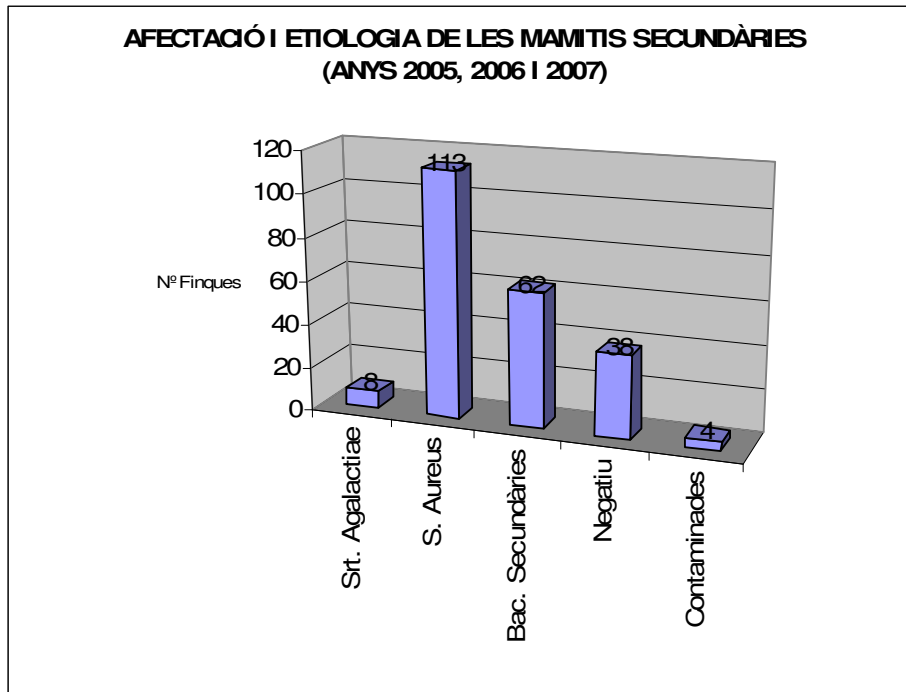
Si ens referim a les dades de l'any 2007 (veure la gràfica núm.1), d'un total de 42 explotacions analitzades, només 6 van resultar negatives (el que representa un 14, 29% del total). En el primer esglaió d'importància i de forma destacada apareix el bacteri S. Aureus: el 59,52% de les finques ha resultat ser, en major o menor mesura, positives a aquest agent. En segon lloc, amb un 28, 57% d'afectació, apareixen els bacteris secundaris. Com agent més infreqüent, amb un 2,38%, queda el bacteri Str. Agalactiae.

Gràfica núm.1.

Per valorar la persistència o no dels diferents agents etiològics de les mamitis subclíniques i la seva freqüència, ens podem fixar en la gràfica núm.2. Ja amb una primera ullada comparativa entre les gràfiques 1 i 2 es desprèn l'idea de que el panorama existent en aquest darrer any és comparable i semblant al dels dos anys anteriors. Per ordre d'afectació en les explotacions, ens trobem amb S. Aureus (55, 12%), Bacteris Secundaris (30, 24%) i Str. Agalactiae (3,90%). Però açò no vol dir que no hi hagi alguna

diferència: si englobem totes les analítiques realitzades durant els darrers 3 anys, guanyen certa importància els Bacteris secundaris, Str. Agalactiae i el percentatge d'explotacions negatives puja un poc (en aquest darrer cas, representen un 18, 54%). Mentre que el percentatge d'explotacions amb S. Aureus baixa una mica.

Gràfica núm. 2.

- Analítiques específiques a *S. aureus* i/o *Str. agalactiae*: es tracta de la realització d'anàlisi de tots els animals d'aquelles finques que, amb la prospecció analítica "9+1", s'ha comprovat que tenen una certa problemàtica respecte a aquests bacteris. Així s'aconsegueix una determinació molt més exacte i pormenoritzada de la magnitud del problema, que és la base ideal per la qual es pot dissenyar un tractament adequat, correcte i efectiu. Durant el 2007 es va procedir a la realització d'analítiques a tres finques que així ho van sol·licitar. (Veure annex IV)

- Tractaments i assessorament tècnic Veterinari: a la vegada que es van efectuar les analítiques especificades en el primer punt "9+1" també es van realitzar antibiogrames. Aquests antibiogrames

constitueixen una eina essencial de cara a poder elegir el millor tractament, evitant al màxim la possible aparició de resistències dels bacteris causants del problema. Per tant, amb les eines idònies i suficients, els Serveis veterinaris de l'ADS van procedir a recomanar els fàrmacs adients per a cada problema específic de cada explotació.

A més de les actuacions d'analítiques i d'assessoria cap als ramaders també s'ha donat suport profilàctic a través de vacunes específiques en aquelles finques diagnosticades amb mamitis per *S. aureus* principalment. En l'annex II hi figuren les finques que han procedit a la vacunació per a la prevenció/tractament de mamitis contagioses.

2.2.5- CAMPANYA DE CONTROL D'IBR, BVD I ALTRES MALALTIES INFECCIOSES.

Tot i que la campanya de vacunació a Menorca es sol realitzar entre els mesos de setembre i octubre, algunes finques per raons tècniques o productives, la realitzen en altres èpoques de l'any. Per aquest motiu la campanya de vacunació va començar el darrer mes de gener i ha acabat a finals de desembre de 2007 continuant amb la propera campanya al 2008. D'aquesta manera la campanya de vacunació es ve realitzant al llarg de tot l'any.

Així durant tots els mesos d'enguany, es van dispensar els distints tipus de vacunes, tant monovalents com polivalents, a les diferents explotacions que així ho van requerir.

Com en les passades edicions, l'elecció de les vacunes s'ha realitzat tenint en compte diversos criteris com la quantitat i qualitat en el cas de les vacunes polivalents i el marcatge en les monovalents. Lògicament, s'ha fet una feina molt important, al igual que en totes les altres campanyes, en aconseguir les millors condicions econòmiques i l'abaratiment màxim dels productes.

Les vacunes polivalents emprades inclouen la lluita contra el virus de la *Rinotraqueïtis Infecciosa Bovina* (IBR), el virus de la *Diarrea Vírica Bovina* (BVD), el virus de la *Parainfluenza* (PI3), el

Virus Respiratori Sincitial (VRS), i algunes serovarietats de la bactèria causant de la *Leptospirosi*. En quan a les vacunes monovalents s'ha optat per la vacuna marcada d'IBR i de BVD per tal de poder diferenciar, en cas d'analitzar el bestiar, el virus camp del virus vacunal. En el cas de les vacunes monovalents de leptospirosi, aquestes no es comercialitzen marcades.

També és important destacar que gràcies a les analítiques realitzades tant en els darrers anys com les realitzades al 2007, s'han pogut elaborar protocols vacunals i de maneig adequats a cada cas en particular. El nostre desig, no obstant, es poder adaptar o integrar en un futur a curt o mig termini aquests protocols a una veritable campanya d'eradicació tant d'IBR com de BVD, entre d'altres malalties infeccioses importants.

També en l'annex II, es detalla les explotacions i tipus de vacuna emprats. En la memòria final del Programa Zootècnic que s'acompanya a aquesta memòria, poden observar-se totes aquelles estadístiques extrems dels resultats analítics tant del 2007 com en conjunt del trienni 2005-2007.

2.2.6- CAMPANYA DE VACUNACIO D'ENTEROTOXEMIA.

Com ja es va especificar en la memòria del Programa Sanitari del 2007, també s'ha procedit a realitzar la campanya de vacunació d'enterotoxèmia. Al igual que en la campanya de vacunació abans comentada, aquesta s'ha realitzat durant tot l'any donades les característiques intrínseques en la pauta de vacunació. Totes les explotacions associades i dedicades a l'engreix de vedells han participat en aquesta campanya. En algun cas excepcional s'ha procedit a la vacunació de bestiar adult, donat que, les seves característiques productives així ho aconsellaven. No obstant, aquesta pràctica en el bestiar lleter és pràcticament residual i no es pot contemplar com a una campanya en sí, sinó, com una actuació puntual en un nombre molt escàs d'explotacions.

En l'annex II també es detallen les explotacions vacunades.

2.2.7-ENCEFALOPATIES ESPONGIFORMES TRANSMISIBLES.

Durant tot el 2007, seguint la línia dels anys anteriors, l'ADS Boví Menorca ha col·laborat activament amb els programes de vigilància i control de la Encefalopatia Espongiforme Bovina.

Durant aquest període de temps no s'ha produït cap incidència destacable tot i que les competències finals en quant a presa de mostres i anàlisi, pertanyen exclusivament a IBABSA.

2.2.8- CONTROL D'IDENTIFICACIO I LLIBRES DE REGISTRE.

Una de les funcions de l'ADS consisteix, segons la normativa vigent, en la col·laboració amb el control de la identificació animal. Els veterinaris de l'associació han d'actuar en la supervisió dels llibres de registre de cadascuna de les explotacions que formen part de l'ADS i en la correcta crotalització dels seus animals.

En aquest sentit, a totes les finques inscrites a l'ADS se'ls hi ha supervisat els crotals i els llibre d'explotació i s'ha subsanat qualsevol deficiència en la identificació del bestiar a través d'informes que es varen remetre a l'IBABSA, i aquests, a la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca durant la campanya de sanejament.

Es important destacar que els serveis veterinaris de l'ADS també han col·laborat activament en l'actualització dels censos durant les campanyes de sanejament. D'aquesta forma el servei de ramaderia de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca han pogut obtenir informació actualitzada amb l'estalvi de recursos humans que això suposa.

Enguany, la característica més remarcable es sense dubte la publicació de l'Ordre de la Consellera d'Agricultura i Pesca de 16 de març de 2007. Tot i que en les passades edicions del Programa Sanitari, els Serveis Veterinaris de l'ADS ja duïen a terme controls exhaustius de la identificació del bestiar i totes aquelles incidències identificatives remarcables, així com, supervisions dels llibres, no ha sigut fins a enguany que aquests controls s'han incrementat en

profunditat, sobretot pel que respecta als llibres d'explotació i medicaments. Per altre banda, hem de dir que, tot i que la normativa apunta a la realització de dues visites anuals per al control d'aquests termes exposats, la manca de recursos disponibles de la nostre ADS tan sols han permès la realització d'una visita. No obstant, hem de destacar que, malgrat aquesta única visita, en quant a identificació i supervisió de llibres es refereix, aquesta ha estat realitzada amb una gran exhaustivitat. Precisament per aquest motiu, la gran inversió de temps i de recursos per a l'acompliment de l'esmentada Ordre ens fan pensar que, aquesta campanya tal i com està legislada, serà difícilment sostenible en els futurs programes.

Els grans inconvenients constatats d'aquesta campanya es basen pràcticament en la manca de recursos humans disponibles per a la realització de dues visites anuals, la gran dispersió d'animals en la majoria d'explotacions en períodes amplis de temps (finques de pastura), la manca d'instal·lacions adequades pel maneig dels animals en aquestes finques, la escassa disponibilitat de temps per part dels ramaders per atendre als Serveis veterinaris per al control d'identificacions dels animals (sobretot en períodes de llaurat, sembra, elaboració de ensitjats, festes populars, etc.), la manca de recursos tècnics (connexió com a usuaris al SIMOGAN, informació digitalitzada, etc.), entre altres factors. Per altre banda cal tenir en compte que la despesa de temps per a l'execució, del que nosaltres considerem un sobrecontrol, no ens permet centrar-nos en problemàtiques que requereixen un major control o inclòs la creació i execució d'altres campanyes d'interès per al sector.

Tenint en compte la nostra experiència durant tota la campanya d'enguany i breument resumida en els anteriors paràgrafs, nosaltres apostem per a la realització d'una sola visita, tot i que exhaustiva, de control identificatiu i de supervisió dels diferents llibres de registre de les explotacions durant la campanya de sanejament, a fi efecte, de millorar la rendibilitat dels recursos disponibles i no sobre saturar les labors dels nostres ramaders.

2.3- ALTRES ACTUACIONS.

2.3.1- SERVEI DE RECEPCIÓ

Els serveis veterinaris de l'ADS, en compliment de la llei del medicament, l'any 2004 ja varen posar en marxa un servei de recepció mitjançant el qual, qualsevol soci a qui se li dispensa un medicament, prèviament, se li prescriu una recepta que l'empara.

Des de l'un de gener fins al 31 de desembre els Serveis veterinaris han prescrit més de 600 receptes de les quals un gran nombre d'elles s'han prescrit per a emparar documentalment als ramaders envers la realització de la campanya d'higiene i profilaxi desenvolupada per IBABSA.

2.3.2- FIRA RAMADERA

Per tal de poder donar a conèixer als ramader i al públic en general les actuacions sanitàries de l'ADS, es va crear en la darrera fira del camp, en el terme municipal d'Alaior, l'exposició de pòsters on s'oferia informació d'algunes campanyes i actuacions realitzades, així com, dels seus resultats i conclusions.

Durant el transcurs de la fira es va informar de les campanyes realitzades durant el 2006 i les campanyes que estaven previstes per al 2007 als socis que així ho sol·licitaven. També es va procedir a respondre consultes efectuades pèls socis relacionades amb temes sanitaris, econòmics i administratius de l'ADS.

La novetat mes important però, va ser la firma de l'Aliança Estratègica creada entre la Cooperativa Agrícola de Sant Guillem i Santa Escolàstica i l'ADS Boví de Menorca amb la finalitat de potenciar la promoció i la comercialització dels productes elaborats pels socis d'ambdues entitats. Així mateix, es va informar al públic de l'inici del nou portal Web i dels seus dos dominis creats amb aquesta finalitat: www.quesosdemenorca.com i www.formatgesdemenorca.com.

2.3.3- ACTUACIONS ESPECIFIQUES

El nombre de consultes i actuacions realitzades des de l' 1 de gener fins al 31 de desembre han estat nombroses, no obstant, les actuacions en les que s'ha tingut que precisar ajut analític ha estat de 46 actuacions en 29 finques diferents. Algunes actuacions específiques es presenten en la memòria final del Programa Zootècnic, donat que algunes d'elles, han sigut finançades amb altres partides pressupostàries no vinculades al Programa Sanitari.

2.3.4 - WEBSITES

Una de les actuacions desenvolupades per l'ADS i gràcies al Programa Leader+ Illa de Menorca, ha sigut la creació dels nostres Websites propis. El disseny i programació del web www.adsmenorca.org es va iniciar durant l'any 2004, però no va ser fins al mes de febrer del 2005 que el Web va entrar en funcionament. Des de llavors fins a l'actualitat aquest Web ha registrat 6.735 entrades.

Les característiques més destacables del domini www.adsmenorca.org son:

- 1- Informació de totes les campanyes, estudis i projectes realitzats per l'ADS amb butlletins de notícies. També s'informa dels aconteixements, dins del sector Boví, que esdevenen a Menorca.
- 2- Creació de fòrums de discussió sobre temes proposats al sector ramader i al sector Veterinari, així com, fòrums de compra-venda de bestiar i materials agrícoles diversos.

En aquests moments l'ADS compta amb més de 500 usuaris que reben periòdicament les notícies publicades, entre els que destaquem: Conselleries d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de totes

les Comunitats Autònomes, Mitjans de comunicació (premsa escrita, ràdios i televisions locals, autonòmiques i nacionals), Institucions europees del sector, veterinaris i laboratoris farmacèutics, entre d'altres. D'aquesta manera, l'ADS pot informar d'absolutament tot el que succeeix en el sector boví de Menorca. Tot i que enguany, pel volum de campanyes realitzades i saturació de tasques a realitzar només va ser possible enviar un butlletí de notícies a principis d'any.

Com a dades més representatives podem dir que durant el 2007 s'han assolit 3.769 entrades al Web representant més d'un 350 % més que en l'any anterior.

Per altre banda tal i com ja s'ha especificat anteriorment, el passat mes de març, es van posar en marxa els dominis www.formatgesdemenorca.com i www.quesosdemenorca.com gràcies a l'Aliança Estratègica creada entre la Cooperativa Agrícola de Sant Guillem i Santa Escolàstica i l'ADS Boví de Menorca. Les característiques més rellevants d'aquests portals son bàsicament:

- 1- La promoció dels productes elaborats pèls socis (Formatge artesanal de Menorca), així com, la promoció de les finques com a entitats elaboradores de formatge artesanal.
- 2- La comercialització dels seus productes per via electrònica a través de TPV.
- 3- La promoció de l'entorn (Menorca), el procés de fabricació i la història del formatge elaborat a Menorca.

Des de la posada en marxa del Web s'han registrat 1.632 entrades i s'han rebut nombrosos correus electrònics dins de l'àmbit de l'hosteleria i distribució alimentaria mostrant interès pels productes exposats.

2.3.5- GESTIO DE RESIDUS ZOOSANITARIS

Tot i que aquesta campanya no forma part del Programa Sanitari en sí, creiem oportú desvetllar les actualitzacions d'aquesta per considerar-la, una de les campanyes prioritàries tenint en compte la nova reforma de la PAC (Política Agrícola Comú regulada en el reglament CE núm. 1782/2003 de 29 de setembre) on les ajudes a la producció estan condicionades per una sèrie de normes relatives a les produccions i a l'activitat agrària i on aquestes normatives serviran per a integrar en les organitzacions comuns de mercat requisits bàsics en matèria de seguretat alimentària, salut i benestar animal i bones pràctiques agràries i medi ambientals.

L'inici oficial i definitiu de la campanya va ser el passat dia 30 de gener de 2007 on es van començar a dispensar els contenidors adequats per l'emmagatzematge d'aquests Residus de manera individualitzada a cada Lloc per al seu futur transport i destrucció en plantes de tractament de Residus Perillosos Oficials. Juntament amb els contenidors, l'ADS va facilitar als seus socis una carpeta amb la documentació relativa a la campanya, com: una còpia de la normativa autonòmica vigent, un resum referent al tipus de Residus implicats en la campanya, així com, un original del contracte signat entre el Lloc i l'empresa gestora com a document justificatiu d'aquesta bona practica sanitària i medi ambiental.

De les 171 finques inscrites a l'ADS han participat 134⁶ finques, mentre que les restants 37 estan en tràmit d' integrar-se a la campanya en els propers mesos⁷.

3- INCIDENCIES SANITARIES.

Les incidències sanitàries més remarcables provenen de patologies infeccioses. Afortunadament, patologies com la Hipodermosi, comencem a tenir una incidència baixa gràcies a les campanyes de desparasitació externa i interna.

---

⁶ Suposant més d'un 78% de participació activa en la campanya, fet que els membres de la junta gestora, la Conselleria de Medi Ambient del Consell Insular i els Serveis Veterinaris de l'ADS valorem molt positivament.

⁷ De les 37 explotacions pendents de participar en la campanya de Residus Zoosanitaris val a dir que la majoria d'elles ja se'ls hi ha fet els tràmits oportuns en quant a documentació es refereix i per tant tan sols resta la signatura del contracte i la retirada del contenidor. En definitiva, la majoria d'explotacions pendents tenen la tramitació al dia.

Per a les malalties sotmeses a sanejament, no s'ha detectat cap incidència respecte a Tuberculosi.

En quant a Brucelosi, Leucosi i Peripneumònia Enzoòtica Bovina, segons les informacions facilitades per IBABSA els animals han sigut negatius. No obstant, a finals del mes de desembre i després de la notificació d'una finca positiva a Brucelosi per part d'IBABSA mitjançant l'anàlisi de tanc de llet, els Serveis veterinaris de l'ADS van procedir a la recol·lecció de mostres de sang per a la comprovació d'aquests resultats essent aquests negatius.

Davant els problemes reproductius d'algunes explotacions i després d'haver analitzat alguns dels seus animals es manté, en termes generals, els resultats obtinguts en el 2005, essent la infestació per Neospora el diagnòstic més freqüent. En la memòria descriptiva del Programa Zootècnic del 2005, 2006 i 2007 s'aborda amb més profunditat aquesta i altres patologies. També en la memòria final del Programa Zootècnic es mostren estadístiques del trienni 2005-2007 de forma conjunta.

Durant la realització d'analítiques de llet també es va evidenciar un percentatge alt de finques que conviuen amb *Staphylococcus aureus*. Totes les finques varen ser assessorades per a poder eradicar o conviure (segons la prevalença) amb aquestes patologies minimitzant els seus efectes.

Al tancament d'aquesta memòria, els Serveis veterinaris estan treballant en un cas greu de fotosensibilització en una finca situada en el terme municipal de Ferreries. Donat la gravetat del cas, la reincidència dels símptomes, la gran mortalitat ocasionada i el continu degoteig de finques afectades per aquesta patologia, s'estan investigant les possibles causes que desenvolupen aquesta patologia. Donada la gran complexitat d'aquesta intoxicació no disposarem de dades fins ben avançat el 2008.

4- CONCLUSIONS

La canalització de les subvencions a través de les ADS per a la realització dels programes sanitaris tal i com es regula en l'Ordre de la Conselleria d'Agricultura i Pesca de 26 de maig de 1992, sense cap dubte, es tradueix en

una millora substancial en quant a l'estatus sanitari i millora de qualitat es refereix.

El Programa Sanitari de la nostra ADS està dissenyat per a l'obtenció d'un estat sanitari òptim dins de la nostra cabanya, no obstant, les recents normatives europees ens empenyen cada cop més a millorar tant les produccions com les qualitats d'aquests productes.

Tot i que el Programa Sanitari, en el seu conjunt, s'ha desenvolupat de forma normal, les normatives que regulen els ajuts a les ADS en l'àmbit Balear en el present exercici, ens han obligat a realitzar canvis substancials en quant a la gestió, finançament i desenvolupament de les distintes campanyes.

També, aquestes noves normes evidencien una gran complexitat, des de el nostre punt de vista innecessària, en l'execució i justificació de les campanyes dels Programes Sanitaris.

Amb el convenciment de que la col·laboració i el consens entre els distintes actors i entitats implicats en el sector pugui ser una realitat en les futures campanyes, sense dubte, podrem rentabilitzar tots els recursos disponibles per a millorar l'estat sanitari, les produccions i les qualitats dels productes agroalimentaris i millorar en sí, la gestió de les ADS com a organismes capaços de fer front als constants canvis sanitaris i legislatius que pateix el sector primari.

5- ANNEXES

ANNEX I:

FORMULARI D'ENQUESTA

INFORMACIÓ TÈCNICA SOCIS ADS BOVÍ DE MENORCA

DADES GENERALS

Municipi Explotació NCR

Nom Telèfons

Adreça de contacte

Camí

Veterinari clínic

Llibre explotació nou? Al dia?

Nombre de caps: HR S Rc Cr Total

Compra de bestiar Total

Altres animals:	Caprí	Sí	☐	No	☐	Nº	<input type="text"/>
	Oví	Sí	☐	No	☐	Nº	<input type="text"/>
	Porquí	Sí	☐	No	☐	Nº	<input type="text"/>
	Equí	Sí	☐	No	☐	Nº	<input type="text"/>
	Aviram	Sí	☐	No	☐	Nº	<input type="text"/>
	Altres	Sí	☐	No	☐	Nº	<input type="text"/>

Observacions

Sistema d'explotació:

Comentaris ▼

Explotació lletera Sí No

Explotació formatgera Sí No

Explotació d'engreix Sí No

Explotació mixta Sí No

Instal·lacions:

• **Sistema de munyida:**

Sala de munyir   Sí   No   N°

Munyida directe   Sí   No   N°

Altres   Sí   No   N°

Observacions

• **Higiene de munyida:**

Freqüència d'higiene

Producte

• **Establació**

• **Engreix**

DADES TÈCNIQUES

Desparasitació externa: Sí No Producte Data

Desparasitació interna: Sí No Producte Data

Vacunació: Sí No Producte Data

Mamitis: Bany de mugrons

Prevenió mamitis

Incidència

Tractament

Sanejament:

Data últim sanejament

Positives Sí No Anys

Sospitoses Sí No N°

Observacions:

MALALTIES PARASITÀRIES

Presència de paparres Sí No Època

Presència de barbs Sí No Època

Mal groc Sí No N° afectats

Presència de cucs Sí No

Anorèxia Sí No N° afectats

Observacions:

TRASTORNS REPRODUCTIUS

Tasa d'abortaments

Repeticions

Infertilitat

Reproducció natural

Sí

No

Raça Mascle

Reproducció artificial

Sí

No

Analítica

Sí

No

Comentaris

TRASTORNS NEONATALS

Morts neonatals

Defectes congètit

Diarreas

Mortalitat diarreas

Alimentació

Comercial

Dosi alimentària

Freqüència

Calostre

Establució 24h

Sí

No

Hores

Observacions

NUTRICIÓ

Pinso

Ensitjat

Ferratge

Observacions

CONTROL LLETER

RCS

Bacteriologia

Urea

Altres

OPINIÓ

Problemes del sector

Problemes explotació

Com pot ajudar l'ADS?

Suggeriments

ANNEX II:

DETALL D'EXPLOTACIONS I CAMPANYES REALITZADES.

Veure també CD-Rom

ANNEX III:

**CAMPANYA DE SANEJAMENT RAMADER OFICIAL. EXPLOTACIONS
I CENSOS.**

ANNEX IV:

ANALITIQUES I INFORMES.

Com a mesura d'estalvi per al Medi Ambient, les analítiques i informes els presentem en format digital a través d'arxius informàtics dins el CD-Rom.

ANNEX V:

FORMULARIS D'ACTUACIONS.

1er Quadrimestre: Veure memòria final 1er quadrimestre.

2on Quadrimestre: Formularis verds. (Els blaus ja es varen presentar a la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear)

3er Quadrimestre: Formularis blaus.

Per a la resta d'entitats a les quals s'envia còpia d'aquesta memòria i com a mesura d'estalvi per al Medi Ambient, els formularis els presentem en format digital a través de l'aplicació informàtica dins el CD-Rom.